

Senioren

Glimt fra generalforsamlingen i Moss

David Havstein:
Konspirasjonsteorier
og kristen tro. s. 8

Joan Kristensen:
Er Gud rettferdig?
s. 10

Finn Møller Nielsen

FORMANNENS TANKER

Mine vårtanker

Dette skrives den 9. april, og det er snart vår i Sandefjord. Krokusene blomstrer og tulipanene og liljene er kommet opp av jorden. Og da tenker jeg på løftet som Gud ga Noah etter vannflommen. Så lenge jorden står, skal såtid og høsttid, kulde og varme, sommer og vinter, dag og natt ikke opphøre (1 Mos 8,22). Men når man ser hva som skjer rundt om i verden, med tørke og oversvømmelser, forstår vi at det uorden i verden. Etter kalenderen er det imidlertid tre vårmåneder: mars, april og mai. Sommermånedene er juni, juli og august. Høstmånedene er september, oktober og november. Vintermånedene er desember, januar og februar. Norge er et langstrakt land, så i nord varer vinteren lenger, men vi har fortsatt de fire årstider som er fastlagt av skaperen.

Den 9. april er også en minnedag, det var den dagen tyskerne invaderte Norge i 1940. Men den dagen er det ikke mange som husker, de fleste er borte. Jeg ble født i april 1943, så jeg husker ikke noe, men har lest om det i historiebøkene. Ellers tenker jeg på Skandinavisk seniortreff på Hurdalssjøen. Programmet er nesten klart. Vi håper å se mange på treffet. Hvis du ikke har meldt deg på, kan du nå det ennå.

For første gang annonserer vi treffet i det svenske menighetsbladet, så vi håper å se noen svensker der, foruten dansker og mange fra Norge.

Når det gjelder generalforsamlingen i Moss den 30. april hadde jeg håpet at man kunne velge en ny formann, da det faller meg tungt å fortsette. Jeg har nemlig en øyesykdom som kalles macula-degenerasjon. I daglig tale kalles den forkalkning i øynene, så jeg er på Tønsberg sykehus hver sjuende uke for å få en injeksjon i det ene øyet; det andre kan jeg ikke

lese med. Men vi har fått ny sekretær som begynner etter valget. Det vil avlaste meg en god del, da jeg slipper å skrive referater etter styremøtene. Det er valgt en ny formann, men han kan først begynne neste sommer, så jeg har lovet å ta et år mer.

Jeg vil skrive en kortfattet rapport for 2021 og 2022, slik at de som ikke kommer til generalforsamlingen, kan lese litt om Seniorforeningens aktiviteter.

Året 2021 var fortsatt preget av covid 19, så vi kunne ikke avholde generalforsamlingen før ved høsttreffet den 17. oktober.

Ellers ble det i 2021 holdt seks styremøter og det ble behandlet 35 saker.

I 2022 ble det arrangert fem styremøter og behandlet 36 saker. Alle styremøtene ble gjennomført på Zoom; det fungerer bra, så det fortsetter vi med, da det er veldig tidsbesparende og man slipper reisekostnadene.

Der var bestemt vårtreff i Mjøndalen 24. april, men det måtte vi avlyse på grunn av for få deltagere. Det samme var tilfelle med høsttreffet i Sandefjord den 6. oktober.

Til Skandinavisk sommertreff i Middelfart i Danmark var det 27 deltagere fra Norge, i alt var det cirka 90.

Ved valget på generalforsamlingen 2021 lovet sekretæren kun å ta et år til. Så fra mai 2022 måtte jeg overta sekretæroppgaven, men sekretæren lovte å fortsette med utsendelsen av *Senioren* og holde adresselisten oppdatert, og det er vi glade for i styret

Forøvrig er det i 2022 om lag 235 personer som har innbetalt kontingent, men noen har betalt 400 kroner for begge ektefeller, så tallet er ikke helt korrekt. ■

Hun ser livet gjennom en solstråle

Men også regnet i Bergen er en hilsen fra himmelen, mener hun. Nådens ikon?

Og livet har ikke vært en flyktig skygge. Ida Johanne Buttedal er 103 år. Hun ble født i siste fase av spanskesyken, og siden har hun lurt de fleste sykdommer. Hun bor for seg selv, og mestrer hverdagens oppgaver med god margin.

– Jeg merker ikke noe særlig til alderen, sier hun med et smil. Hun har ingen oppskrift på hvordan man når sine dagers fulle mål.

– Men jeg har kanskje gode gener, har levd sunt og enkelt og ser lyst på tingene.

Foreldrene ble adventister da hun var fire år, og hun ble døpt i slutten av tenårene. Menigheten har vært som et hjem. Hun er ikke en av dem som «holder seg borte» når de troendes samfunn kommer sammen.

– Jeg må i kirken hver eneste sabbat.

– **Er det en bibeltekst som betyr mye for deg?**

Hun tenker seg om et øyeblikk, og siterer Jes 41,10: «Frykt ikke, for jeg er med deg! Se deg

ikke engstelig om, for jeg er din Gud!»

Ida er ikke ukjent med de hjerteløse sider av livet: Av de fem barna er tre tilbake. Begge sønnene er døde. Vi har en følelse av at det ikke er riktig – at barna skal gå bort før sin mor som unnfanget dem.

– Men jeg har et levende håp om å se dem igjen i en annen virkelighet, uten sykdom og død.

– **Hvilke ønsker har du for fremtiden?**

– At jeg får være frisk og til glede for noen.

Er det summen av en lang livsgjerning? I dag er hun leder for velferdslaget, og i mange år har hun vært menighets søster. I omsorgen for andre har hun utfoldet sine talenter.

– **Og når alt er sagt og gjort: Hva har livet lært deg?**

– Det er vanskelig å gi et klart svar. Kanskje tålmodighet? Takknemlighet. Ja, hun ser livet gjennom en solstråle.

Ove S. Berntsen

SENIORFORENINGENS GENERALFORSAMLING I MOSS

Seniorforeningen har ikke et medlemsregister, men medlemmene er knyttet opp mot abonnementet i tidskriftet *Senioren*. Flere får tilsendt tidsskriftet gratis av forskjellige årsaker. Mange betaler kr 200 pr. år, som går til utgivelse og trykking av bladet. I 2022 innbetalte 234 personer. *Senioren* blir sendt ut i omlag 380 eksemplarer. Ved den første utgivelsen i 2023 ble det i tillegg sendt flere eksemplarer til samtlige menigheter i Norge, i håp om å øke interessen for foreningen.

Valgkomiteen bestod av Thorvald Guleng, formann, Bjørnar Nilsen, Randi Viksand Nordahl, Ruth Møller Nielsen og Willy Aronsen. Forslag til nytt styre: Leder: Finn Møller Nielsen fram til sommeren

2024; deretter overtar Erling Åserud. Sekretær: Torgunn Søyland Skoglund. Kasserer: Leonard Løvoll. Redaktør: Ove Berntsen. Styremedlemmer: Rolf Angelsen, Knut Størkersen og Randi Viksand Nordahl. 1. vararepresentant: Edel Krøll. 2. vararepresentant: Carla Børresen.

Rolf Angelsen var ordstyrer, Knut Størkersen skrev protokollen.

Atle Haugen

Helgenen som ikke var

I århundrer har troende mennesker søkt hjelp fra en helgen som rett og slett er en misforståelse.

Tekst: Atle Haugen

En av de eldste kirkene i Roma er Santa Pudenziana. Når jeg har med elever fra TVS til Roma, pleier jeg å begynne kirkevandringen der. Kirken ligger i en bakgate like nedenfor den store Santa Maria Maggiore, som er en av Romas fire viktige hovedkirker.

Det første man legger merke til når man kommer til Pudenziana, er at kirken ligger tolv meter under dagens gatenivå. Man regner med at kirken ble bygget så tidlig som rundt år 390 e.Kr. I dag er mosaikken i taket i apsis det mest interessante med kirken. Den er fra den opprinnelige kirken som ble bygd her. Siden har det blitt noen gjenoppbygginger, og i dag er kirken ikke mye å se på, men den huser en aktiv filippinsk katolsk menighet.

Det som gjør kirken interessant, er at den er bygd opp på en tidligere privatbolig som tilhørte en senator ved navn Pudens. I dag er den opprinnelige leiligheten gravd ut og kan besøkes, ytterligere ni meter under dagens nivå.

PAULUS HOS PUDENS

I Apg 28,16-31 står det at Paulus fikk tillatelse til å bo privat da han satt i husarrest i Roma. Tradisjonen sier at det var hos senator Pudens han oppholdt seg. Hvis det stemmer, kan det bety at «de fire fangensksbrevene» (Filipperbrevet, Kolosserbrevet, Efeserbrevet og brevet til Filemon), ble skrevet her. Det gir et historisk sus! I 2 Tim 4,21 skriver Paulus: «Skynd deg å komme

før vinteren! Evbolos, *Pudens*, Linus, Klaudia og alle våre søsken hilser deg.» Så det er ingen tvil om at Paulus kjente Pudens, i det minste.

Litt før i kapitlet skriver han: «Bare Lukas er hos meg. Ta *Markus* med deg når du kommer, han er til stor hjelp for meg i tjenesten.»

Markus' historie er interessant. Etter først å ha kommet på kant med Paulus (Apg 13,13; 15,37-39), er det tydelig at han ble tatt inn i varmen igjen. Men Markus er også kjent som hjelper for Peter: «Deres søster i Babylon sender sin hilsen, hun som er utvalgt sammen med dere. Det samme gjør *Markus*, min sønn» (1 Pet 5,13).

Det er tradisjonelt anerkjent at Markus skrev sitt evangelium etter nær kontakt med Peter. Og vi vet at Peter også var i Roma. Igjen sier tradisjonen at det var nettopp her hos Pudens han bodde. Er kanskje Markus-evangeliet også skrevet eller påbegynt her i huset?

Som protestant vekker det unektelig følelser av en historisk tilknytning når man er på et slikt sted. Katolikkene, derimot, er ikke så opptatt av det historiske perspektivet. De er opptatt av den åndelige tilknytningen til disse hellige personene. Derfor er bord og stol som angivelig Paulus og Peter har brukt, tatt herfra og innlemmet i pavens høyalter i Romas domkirke, Lateran-katedralen.

HAR PUDENTIANA OG PRAXEDES EKSISTERT?

Det bringer oss til mosaikken i apsis i Pudenziana. Den forestiller Jesus og disiplene som sitter til bords, oppvartet av to kvinner. Kvinnene forestiller Pudens døtre, Pudentiana og

Praxedes. Så kirken er altså innviet til den første av Pudens døtre. Hun ble beskrevet som martyr, ble helgenerklært, og var denne kirkens beskytter. I århundrer har altså trofaste katolikker bedt henne gå i forbønn for seg hos Vårherre.

Det er bare ett problem med dette. For å sitere Wikipedia: «Mens det er bevis for livet til Pudens, er det ingen direkte bevis for verken Pudentiana eller Praxedes. Det er mulig at den tidlige kirkens "ecclesia Pudentiana" (dvs. Pudens kirke) ble forvekslet med "Saint Pudentiana".

En basilika i Roma er oppkalt etter henne, og hennes markering i den generelle romerske kalenderen falt den 19. mai til revisjonen i 1969. Pudentiana er nå hverken nevnt der eller i Martyrologium Romanum. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pudentiana>

Hun har simpelthen ikke eksistert! Så i århundrer har troende søkt hjelp fra en helgen som rett og slett er en misforståelse. Det må være en alvorlig sak for troende katolikker.

HAR VI SKAPT HELGENBILDER?

For meg som protestant, er det en betimelig påminnelse om at det vi tror, må være sant.

Kristendommen er en religion bygd på historiske fakta og hendelser. Jesus har eksistert. Paulus skrev brevene sine et sted, sannsynligvis her hos Pudens. Men det gjør ikke bordet eller stolen hellig. Vi får ikke mer gunst hos Gud om vi tar på, eller går på veier der Jesus eller Paulus har gått. Men det minner oss om tradisjonen vi står i, og at det er fakta vi forholder oss til.

Det er fristende å smile litt nedlatende til de troende katolikkene som har blitt bedratt av sin kirke og tradisjon. Men da bør vi gå noen runder med oss selv og spørre om vi kan ha falt i lignende snarer. Har vi skapt oss «helgenbilder» av for eksempel Ellen White? Gjort henne til noe mer enn hun var? Har pionerene våre fått en glorie de ikke fortjener? Var deres regnestykker over profetisk tid og endetidens begivenheter virkelig så godt begrunnet som vi er blitt opplært til å tro?

Eller var de rett og slett mennesker Gud kunne bruke på tross av deres feil og teologiske bomskudd, til likevel å kunne formidle sannheter om Gud, verden og oss, som ga oss et solid grunnlag å bygge menighet på?

Roma-besøk skaper mange slike spørsmål. De kan være viktige. ■

Terje Solbakken

GUDS kamp mot INTETHETEN

Hvordan kan vi beskytte oss mot ondskapen?

Tekst: Terje Solbakken

There are no Truths outside the Gates of Eden, skriver Bob Dylan.

På begynnelsen av 1700-tallet stilte den tyske filosofen Gottfried Leibniz (1646-1716) et spørsmål som sikkert fortonte seg kuriøst på den tiden, men som i dag er det ultimate filosofiske og naturvitenskapelige spørsmålet: *Hvorfor finnes det noe heller enn ingenting? Og: Hvorfor finnes det en ondskap i stedet for ingen ondskap?*

Adventister liker å ha svar på det meste. Vi misliker mysterier. På det første spørsmålet svarer vi selvsikkert: Virkeligheten består på grunn av Gud? Men det opptrer straks et motspørsmål: Hvorfor fins det en Gud istedenfor ingen Gud? På det andre spørsmålet svarer vi: Lucifer hentet ondskapen fra sitt indre. Men motspørsmålet er: Hvorfra og hvordan kom så ondskapen inn i hans indre?

I all mytologi og religion møter vi spørsmålet om alle tings tilblivelse, og det ondes oppkomst. I gresk mytologi oppstod det onde da Pandora åpnet en forseglet eske. Ut fløy all verdens ondskap. Men vi blir ikke fortalt hvordan ondskapen kom inn i esken. Den var forseglet, og det innebar at gudinnen gjorde noe ulovlig som kunne være farlig.

I fortellingen om Edens hage og kunnskapens tre, leser vi at Eva spiste av det forbudte treet, som inneholdt hemmeligheten om døden, *intet-*

heten. Beskrivelsen av overmotet, *hybris*, møter vi i urfortellingen om da en av himmelens engler, Lucifer (lysbæreren) gikk den allmektige i næringen da han på mystisk måte søkte kunnskap som han mente Gud holdt for seg selv.

«INTETHETEN ER LÅNT VÆREN»

Ved en anledning spør Moses om Guds navn. Og får som svar: *Jeg er den jeg er*, eller kortere: *Jeg er*.

Karl Barth

Et sentralt begrep i filosofien er *væren*. Hvordan skal vi forklare det som er? Nært knyttet til *væren* er *intetheten*, værens motsetning. En tenker som var opptatt av disse begreper, var den protestantiske teologen Karl Barth (1886-1968). Han betegner

intetheten som direkte djevlesk. «Intetheten er det Gud ikke vil. Intetheten er det onde» – motsetningen til Guds *væren*, det evige *er*.

I hovedverket til den franske filosofen Jean Paul Sartre, *Væren og Intet*, fant jeg en interessant setning: «Intetheten er lånt *væren*.» Nærmer vi oss et svar på spørsmålet om hvor Lucifer fikk ondskapen fra? Han fikk den fra *intetheten*. Motsetningen til det av Gud værende! Lånte Lucifer fra den forbudte *intetheten*, og gjorde den til *sin væren*? En falsk *væren*? Og i *intetheten* er det han selv, hans

Jean Paul Sartre

tilhengere og ondskapen til sist vil havne. I et siste ragnarok, der ondskapen feller dom over seg selv. Et system uten liv. Ondskapens selvmord på den ytterste dag! Men fortsatt sverger man til den hevne, straffende og ødeleggende Gud som skal ødelegge ondskapen.

Kan Gud i det hele tatt straffe? Hevne? Jesus sier om seg selv: «Den som har sett meg, har sett Faderen.» «Dere har hørt fra de gamle, men jeg sier dere. ... elsk deres fiender, tal vel om de som forfølger dere.» I Det gamle testamentet møter vi en Gud som tidvis ikke elsker Israels fiender, men befaler deres død. Om sin fortid sier Jesus: «Før Abraham var, er jeg. Kan noen se for seg Jesus sittende ved sin Fars side og bivåne Faderens befalinger om drap?

MANGEL PÅ STILLHET OG ETTERTANKE

Hvordan kan man mentalhygienisk overleve ondskapen i dag?

I dag er det krig i Europa. Hvordan kan man beskytte sitt sinn mot flommen av nedbrytende informasjon. Vi lever i psykopatens og løgnens tidsalder – i nyheter, i underholdning, i religionen. Det blir servert løgner fra øst og til vest. Radio, TV og dagspresse er alle foret med det vedtatt riktige. En bekjent gav meg et godt råd: Dersom alle løper i samme retning, skal du tenke deg om. Da er du høyst sannsynlig i ferd med å bli manipulert.

Det gjelder å være samfunnsmessig korrekt. I dag arbeider WOKE-bevegelsen systematisk for at ingen må støtes. Eventyrfortellinger og historiebøker blir sensurert. Det kjente maleriet som skildrer vikingenes oppdagelse av Amerika, ble nylig satt i kjelleren på det nye Nasjonalmuseet. Det er for imperialistisk. Vi gjøres historieløse og identitetsløse. Vi skal alle bli like. Du må ikke skrive år 70 e.Kr. men år 70 m.t. – for ikke å støte ateisten.

Hvordan skal man beskytte seg mentalhygienisk. Her er noen punkter ut fra en kognitiv psykologisk vinkling:

- Hjelper jeg de krigsrammede i Ukraina ved å sitte og se på all volden?

- Hjelper jeg de stakkars barna som sitter fastklemt under murblokkene? Det hjelper mer å støtte ADRA enn å *med-lide* foran TV. Nyhetene er ikke bare voldspregede, men også manipulerende og upålitelige. Man kan heller benytte musikk som legedom: Bach, Fauré, Ravel, Mozart.
- Vi blir alle manipulert, enten vi vet det eller ikke, foret med løgn og dumskap. Det krever en konstant bevisstgjøring for å motvirke løgnen.
- Viktigheten av en selvbevisst distanse til det som skjer, å ikke la seg fange. Ikke blindt godta andres premisser. Jesus var en mester i å gjennomskue dette.
- Det er all grunn til å være mistenksom: Hvilke motiver ligger til grunn hos den, eller de, som forsøker å påvirke deg?
- Og, når du vet at du ikke når fram, la være! Ved taushet sitter du med kontrollen. Dette betyr ikke at du ikke skal være engasjert – i fredsmarsjer, protesttog, vern om naturen og alt liv.
- Humor er en formidabel ressurs. Le av dumheten istedenfor å bli forarget.

I dag er det en mangel på stillhet og ettertanke. Det er mye støy som hindrer deg i å tenke, også på det religiøse felt. Hvis du bor i en by, er det gjerne åpne kirker daglig. Søk respekt for kirkerommet. Kanskje kan du tenne noen lys og tenke på dem som ble borte? Og naturen er en katedral for ro og ettertanke.

*Et barn sitter for seg selv og leker.
totalt innkapslet i sin egen lek
Og sine egne tanker. Og barnet synger.
En ordløs nynnende sang.*

*Barnet er som en øy i et hav.
Det eksisterer ingen mørke skybanker,
ingen trusler, ingen redsel, ingen smerte.
Livet er bare en behagelig opplevelse
av å leke og kunne nynne for seg selv.*

Henning Mankell

David Havstein

KONSPIRASJONSTEORIER OG KRISTEN TRO

Noen bibeltolkere betegner våre «sannheter» som konspirasjonsteorier eller myter.

.....
 Tekst: David Havstein

Vår tid er plaget av konspirasjonsteorier. Blant annet hevdes det at verden styres av en hemmelig elite som ønsker å skape en ny verdensorden. En autoritær global regjering vil viske ut nasjonale grenser og menneskenes identitet. Hvem kan dette være? Illuminati, fri-murerne, jøder eller andre? 51 prosent av amerikanerne tror for eksempel ikke på den offisielle forklaringen om at det var Lee Harvey Oswald som i 1963 skjøt og drepte president John F. Kennedy. Man peker på flere alternative gjerningsmenn eller bakmenn – CIA, FBI, kubanere, mafiaen, høyre-ekstremister og selve vise-presidenten. Og det finnes alternative teorier om terrorangrepene i New York 11. september 2001. Blant annet hevder noen at det var USA som sto bak terrorangrepet, at det kanskje var en planlagt rivning. Det blir også reist tvil om den amerikanske månelandingen 20. juli 1969 virkelig fant sted.

Holocaust blir benektet – utryddelsen av flere millioner jøder, romfolk, funksjonshemmede og homofile under andre verdenskrig skjedde angivelig ikke. Prinsesse Diana døde i en bilulykke i 1997. En seiglivet teori er at hun ble myrdet av

John F. Kennedy

den britiske etterretningen, muligens på oppdrag for kongehuset, fordi hun skulle gifte seg med en muslim. Andre hevder at hun ble drept av våpenindustrien, fordi hun hadde engasjert seg i kampen mot landminer, eller at drapet var et slags satanistisk ritual, orkestrert av Illuminati.

Med krigen i Ukraina er vi nå blitt enda mer bevisst på hva som er falske eller sanne nyheter. Vi er for eksempel oppmerksomme på ulike historiske oppfatninger som legges til grunn for fiendskap og krigshandlinger. Fordi konspirasjonsteorier er forklaringsmodeller som mangler logisk troverdighet eller har en vilkårlig omgang med fakta, er vi blitt mer skeptiske også til de bibelske fortellingene og tolkningene av disse.

FUNDAMENTALISME

Begrepet «fundamentalisme» oppsto i konservative kristne miljøer i USA i begynnelsen av 1920-årene og var ment som et oppgjør med liberal kristendom og Darwins utviklingslære. Adventister betraktes som fundamentalister fordi man tar Bibelens skapelsesberetning bokstavelig og dermed helligholder sabbaten, ukens syvende dag. Vi er kanskje det eneste kirkesamfunnet som tar de elleve første kapitlene i Bibelen bokstavelig, og dermed blir oppfattet som antivitenskapelig i våre konklusjoner. Når moderne vitenskap og folkelig praksis bryter med fasttømrede oppfatninger om skapelsen, hviledagen og ekteskapet mellom mann og kvinne, blir dette oppfattet av

konservative kristne som syndig normoppløsning. Noen prinsipielle bibelske innvendinger blir i et sekulært samfunn forstått som fundamentalisme og kunnskapsløst, ikke minst sett i lyset av evolusjonismen og moderne vitenskap.

Noen år på 1980-tallet bodde jeg og min familie i Trondheim. Som pastor var det naturlig å abonnere på *Adresseavisen*. Her kunne man en dag lese om biskopen i Nidaros som ved en anledning gjestet noen ungdomsskoler. Han forklarte mye ut fra Bibelen og kristen tro for elevene. Angående Bibelens første kapitler påpekte han blant annet det faktum at det i dag ikke finnes noen oppgående teolog som tar historien om Adam og Eva bokstavelig. Disse personene er bare figurer i en mytologisk fortelling. En tenåringsjente som opplevde biskopens *visitas*, glemte ikke så lett denne utleggelsen. I sin påfølgende refleksjon skrev hun et leserinnlegg i avisen med åpent spørsmål til biskopen. Med henvisning til slektstavlene i Bibelen spurte hun om biskopen kunne gjøre rede for hvor i rekke-kene navngitte personer gikk over fra å være bare symbolske figurer til å være virkelige mennesker. Jeg så aldri noe svar på dette spørsmålet i avisen, men kanskje fikk hun et svar på annen måte.

KONSERVATIV ELLER LIBERAL TEOLOGI

For teologistudenter er det ganske innlysende at Bibelens skrifter først og fremst må forstås ut fra forfatternes tid og kulturelle kontekst. Kunnskap om språk, kommunikasjonsformer, historie, kultur og annet er viktig. Man er da også blitt noe mer forsiktig med de mye brukte kategoriske uttrykkene som «Herrens tydelige ord» og «Guds klare ord». Men moderne liberal teologi er på den annen side ikke helt uten problemer når det hevdes at man i mindre grad må ta Bibelen bokstavelig. Fra en fornektelse av skapelsesberetningens historiske virkelighet havner moderne liberal bibelforståelse lett i en teologisk dominoeffekt som reduserer Bibelen til kun filosofi eller etisk veiledning. Guddommelig intervensjon avvises. Eksempelvis betraktes ikke Jesu oppstandelse som en virkelig hendelse, og løftet om Jesu

gjenkomst blir avvist; den forstås metaforisk, bare som et slags incitament for oss mennesker til å skape bedre liv i denne verden.

Man kan også fristes til å tenke at det utvalget av hellige skrifter som utgjør vår bibel var et tilfeldig utvalg, at det finnes mange gode alternative kilder som ikke er tatt med. For eksempel ble noen av de apokryfiske skriftene tatt med i den katolske og ortodokse kanon som tillegg til GT. Mange vil gjerne fremheve visse gnostiske skrifter som alternativ eller tillegg til NT kanon. Konservative motsetter seg dette, ikke fordi man finner det helt unyttig å lese alternative kilder, men fordi man vil hegne om den bibelske kanon som Guds ord, skrevet av troverdige forfattere.

EN FARBAR VEI I FORVIRRINGEN

Jeff Scoggins

Jeff Scoggins, leder for Adventist Mission ved Adventistkirkens hovedkontor i USA, skrev nylig en artikkel om konspirasjonsteorier i *Adventist Review* (utgave 16.03.2023). Han viser til tydelige bibelske oppgjør med usannheter, og til dagens fleksibilitet i omgang med «sant» og «falskt». Endog vi adventister kan møte reaksjoner i våre anstrengelser for å avsløre det som er falskt mens vi samtidig forfekter viktige sannheter. Våre «sannheter» kan bli betegnet som konspirasjonsteorier eller myter. Scoggins anbefaler derfor at vi må innse vår begrensede kunnskap, vårt behov for guddommelig visdom og Den hellige ånds veiledning i vår søken etter kunnskap. Til slutt viser han til Matt 7,15-16: «Ta dere i vare for de falske profetene! De kommer til dere i saueham, men innvendig er de glupske ulver. På fruktene skal dere kjenne dem. Plukker man druer av tornebusker eller fiken av tistler?», og til Gal 5,22-23: «Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, ydmykhet og selvbeherskelse. Slike ting rammes ikke av loven!» ■

Joan Kristensen

Er Gud rettferdig?

Jesus påstår at Gud virkelig er både rettferdig og kjærlig - og lidende!

.....
 Tekst: Joan Kristensen

En sangtekst går slik: ”Det er i dag et vejr, et solskinsvejr, O, søde vår, nu er du atter nær!” På min morgentur med Kia, hunden min, var det helt klart at fuglene også fornemmer at vinteren er i ferd med å tape sitt grep. De synger lystig, gråspurvene har det travelt i hekkene, duene samtaler fra gren til gren og alt synes å være såre godt.

Kanskje var det på en slik solskinnsdag at Jesus gjorde sitt inntog i Jerusalem på eselryggen. Man hørte i alle fall glade sanger og så palme-grener svinge. Han lot seg hylle, og alt syntes såre godt der også. Jesus visste dog at meget ville forandres i løpet av få dager, og at han nærmet seg avslutningen på sin ferd på vår jord. En avslutning han ikke så fram til, men som han visste ville besvare det ene store spørsmål: Er Gud rettferdig?

Fra tid til annen løper vi inn i gamle venner, som vi vokste opp med, gikk i kirke, til speider og ungdomstreff sammen med. Men så sendte livet oss videre i forskjellige retninger. Jeg møtte igjen en slik venn nylig. Vi kom hurtig i snakk, og etter noen tid kom det fram at min venn ikke lenger kunne tro på Guds eksistens! Årsaken: ”Ingen kjærlig Gud kunne på noen måte tillate så mye ondskap å utvikle seg, ignorere at barn lider og dør, og uskyldige mennesker får deres liv smadret

av maktbegjærlige despoter. Gud gjorde opp med ondskaper via syndfloden, ja, men hva med vår tid? Hvor lenge skal det fortsette? Sitter han bare der oppe på sin trone og tar notater?”

GUDS TAUSHET ER EN LIDELSE

Jeg måtte gi ham rett. Det er virkelig vanskelig å forstå hva som foregår, og Gud synes å være for taus og passiv, grensende til urettferdig.

Så, i min søken etter svar, støtte jeg på noen linjer av cand theol, pastor emeritus, lektor på Menighetsfakultetet i Aarhus, Leif Andersen, som svarer, og her er noen linjer fra hans forsøk:

” Er Gud rettferdig? Det korrekte svar ville sikkert være: ”Ja, selvfølgelig. Gud er per definisjon både rettferdig og kjærlig. Og hvis ikke vi

kan se det slik, er det oss som det er noe galt med.”Og videre: ”Det er bare ikke slik klaveret spiller. Ikke bare lider vi, selv om Gud er der; selve Guds taushet er en lidelse oven i alt det andre. Han kan virke både likeglad og grusom. Mennesker spør til stadighet: Hvorfor all den ondskap?

Leif Andersen

Hvis Bibelen hadde vært rent menneskeverk, hadde forfatterne nok vært i stand til å skru et tilfredsstillende og enkelt svar sammen; men fordi Helligånden som selv taler til oss, og fordi relasjonen mellom oss og Gud er så kompleks som den er, har det åpenbart ikke kunnet la seg gjøre.

Bibels Gud svarer oss på en annen måte: Ved selv å bli et lidende menneske. Forskjellen mellom Bibelen og allverdens religiøsiteter er Jesus Kristus. Det er helt i orden å spekulere og forske, men så lenge vi spekulerer og forsøker utenom Kristus og bare forsøker å forholde oss til ”Gud”, så spekulerer vi oss selv i senk. Så ville det nesten ikke være annen konklusjon enn at det slett ikke kan være noen Gud.

Jesus er ikke bare forskjellen mellom kristendommen og alle andre religioner. Selv om han er et ekte menneske, er han også annerledes enn alle andre. For han er samtidig Gud selv.

”Jeg og Faderen er ett,” sier han rett ut (Joh 10,30).

JEG OG FADEREN ER ETT

Så hvis Jesus overhodet er den han sier at han er, så har han altså en enestående innsikt både i Gud, i lidelse, i rettferdighet og i kjærlighet. Ikke desto mindre er det han som påstår at Gud virkelig er både rettferdig, kjærlig – og lidende! Og han har satt hele sin egen troverdighet inn på en slik påstand.

Jesu påstand er altså: Det er slik Gud er! Jeg og Faderen er ett. Hvis dere vil finne tillit til hans rettferdighet og kjærlighet, så må dere gå om meg. Dere kan ikke sitte på sikker avstand og filosofere dere fram til dette.

Så tilliten til Guds rettferdighet og kjærlighet kan vi faktisk godt finne fram til. Men vi finner den på en lengre vandring. Ikke som et enkelt svar som kan tilfredsstillende vår spekulasjon. Vår vandring kommer alltid til å gå veien om Jesus fra Nasaret. Den tillit er holdbar, også når Gud synes å være taus og passiv.”

Når jeg i dag gjenleser beretningen om Jesu inntog i Jerusalem, så vil jeg være takknemlig for at Jesus var villig til å bli og være svaret! Det var ikke mulig for ham å bli i sin himmel. Han måtte vise oss, klart og tydelig, hvem han er. Om vi så stoler på hans svar, ja, det er opp til oss. ■

Velkommen til Skandinavisk seniortreff på Hurdalsjøen Hotell

(Skredderbakveien 9, 2090 Hurdal)

25.–30. juli.

Hovedtaler blir Claes Lundström, leder for Østnorsk distrikt.

Ønsker vegetarisk.

Pris pr person i dobbeltrom pr døgn: Kr 1.300.

Pris pr person enkeltrom pr døgn: Kr 1.400.

Kr. 500 innbetales ved påmelding til Finn Møller Nielsen,

tlf. 99249714. E-post: finn.moller.nielsen@hebb.no.

Restbeløpet innbetales senest 1. juni til konto nr.

3000 26 41867. Eventuell utflukt betales på stevnet.

Kåre Kaspersen

Krig eller fred: Budskapet skal ut

Martin Landeng var en dyktig smed, men også en pioner i det evangeliske arbeidet blant sørsamene.

Tekst: Kåre Kaspersen

Marsjorden finner vi i Åpenbaringen 14,6. «Og jeg så enda en engel, som fløy høyt oppe under himmelhvelvet. Han hadde et evig evangelium å forkynne for dem som bor på jorden, for alle nasjoner og stammer, tungemål og folk.»

Vi er et misjonsfolk. Jeg er vokst opp med historier fra misjonsmarken, og det er misjonærer i familien. Våre pionerer ble inspirert av beretningen om Pitcairn og bygget og utrustet vårt første misjonsskip og sendte det av sted. Men hva gjør man når det er krig? «Brødrene» fant en løsning. Ja, jeg sa brødrene. I Norge var det få kvinner blant dem som tok avgjørelser den gangen. Man besluttet å starte med misjon blant samene. Om man bygget eller kjøpte et hus, vet jeg ikke, men vi startet en helseklinikk i Karasjok. Sentral person her var legen Kristian Hogganvik. Det må ha gått forholdsvis bra, for det ble lagt planer for utvidelse av arbeidet. Men det ble stanset da tyskerne brente ned Finnmark og halve Troms. Da andre verdenskrig endte, ble disse planene satt ut i livet. Det ble bygget en klinikk med seks senger, bemannet av en lege og av og til en tannlege. Til og med en ambulanse er nevnt.

Samene er regnet som urbefolkningen i Norge og har ikke vært behandlet pent av den

FOTO: NOVASHVCHUK / ISTOCK

norske staten. De fleste bor nord i landet. Det var arbeidet blant dem vi beskrev i forrige avsnitt. Sørsamene ble heller ikke glemt. Vi finner dem fra Trøndelag til Helgeland. Det samme folk men med to forskjellige språk. Deres antall er heller ikke stort. Satsingen utgjorde en person. Det var en legmann som hadde vist at han brente for Guds sak. Martin Landeng og broren Henrik søkte å fremme Guds verk ved å ro langs Helgelands-kysten og selge bøker og blad. De hadde sin base på Hemnesberget, hvor Martin var kjent som en dyktig smed.

Martin ble plassert i Hattfjelldal, som et sentralt sted for sørsamene. Jeg har selv vært der og hørt noe av historien om den grusomme kampen mellom bønder og samer. At Martin ble sendt til Hattfjelldal, var ikke tilfeldig. Vi hadde medlemmer blant samene der, også i min tid på

FOTO: DMITRY_CHULOV / ISTOCK

Helgeland. Og sentrale personer blant noen av våre ledere hadde røtter i Hattfjelldal.

Martins innsats ble hurtig stoppet av tyskerne. Stedet ligger nær grensen til Sverige, og tyskerne passet godt på grenseovergangene. Martin ble anklaget for spionasje og arrestert. Historien kunne ha stanset da, men kanskje Gud også ville fortelle tyskerne noe? Martin ble satt i arbeid. Det gikk bra gjennom uken, men da sabbaten kom, nektet Martin å arbeide. Det gjorde man ikke ustraffet. Martin ble slått ned og banket opp. Hvor ofte dette skjedde, vet jeg ikke, men det endte opp med at han mørbanket stablet seg på beina og sa: «Jeg skal vise dere hvilken lov som skal holdes.» Tyskerne fant til slutt at Martin var noe helt annet enn en spion, og han ble sluppet løs.

Arbeidet blant samene brakte ikke det resultatet man ønsket. Fra et unionsstyremøte i februar 1947 kan man trekke den konklusjonen at det var tanker om å bygge flere steder i samenes områder, men at dette ikke lenger var aktuelt. Man ville satse på å gi ut litteratur på samisk. Klinikken i Kautokeino skulle fortsette, men den ble også nedlagt. Og slik er det vi befinner oss i dag.

Som avslutning vil jeg slå fast: Samene er ikke en pariakaste i dag. Vi har fortsatt reindriftsamer, vi har sjøamer som driver fiske og vi har godt utdannede samer som driver sitt yrke i hele Norge. Og alle er vi kandidater til Guds rike. ■

TORBJØRNS BIBELQUIZ

AV TORBJØRN HALVORSEN
(SVARENE STÅR PÅ SIDE 15)

ILLUSTRASJON: RUDALL30 / ISTOCK

- 1 Hva het far til Josef, Marias mann, Jesu mor?
- 2 Hvor er denne teksten hentet fra i GT? «Se, jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og de skal gi ham navnet Immanuel - det betyr: Gud med oss.»
- 3 Hvilke gaver kom vismennene fra Østen med til Jesus?
- 4 Hvem var de mennesker Johannes døperen omtalte som ormeyngel?
- 5 Fullfør denne setningen: ...og tilgi oss vår skyld?
- 6 Hvordan lyder den gyldne regel?
- 7 To mennesker som var besatt av onde ånder kom ut av gravhulen, Jesus helbredet dem, men hva het stedet?
- 8 Hva slags frø taler Jesus om i denne teksten: ...«når det har vokst opp, er det større enn andre hagevekster, så det blir til et tre, og himmelens fugler kommer og bygger rede i greinene på det.»?
- 9 Hvor mange ble mette av fem brød og to fisker?
- 10 Hvordan betalte Jesus tempelskatt?

Ove S. Berntsen

Jesus er supersnill

HVIS JESUS
ALDRI HADDE
LEVD, VILLE VI
IKKE HA VÆRT
I STAND TIL Å
OPPFINNE HAM.

Av Ove S. Berntsen

Man kan miste «troen» på skrift og sakrament, men for et ærlig menneske er det vanskelig å glemme Jesus.

Som ung mann var Charles Templeton predikant, men mistet etter hvert tilliten til Bibelens Gud. Da han ble intervjuet som en gammel mann, fortalte han at det var bildet av et sultende barn i et tørstende land som først fikk han til å tvile på Guds eksistens. Hvorfor sendte han ikke regn? Hvis han eksisterte, var han enten for svak til å hjelpe, eller så var han uhyrlig. Uten medfølelse og moral.

Men hva mener du om Jesus? spurte intervjueren. Forandringen hos ateisten var synlig og sansbar. Ansiktet falt til ro, stemmen ble nesten melankolsk. Ettertenksom. «Han var det største av alle mennesker, et moralsk geni. Hva annet kan man si om ham enn at han var storheten

selv? Jeg innrømmer at jeg beundrer ham. Det har vært mange vidunderlige mennesker, men bare Jesus er Jesus.»

Templeton tok en pause, som om han ikke fant ordene: «Hvis jeg må si det slik, så *savner* jeg ham!» sa han med tårer i øynene.

For den militante ateisten Richard Dawkins er Jesus et eksempel på en supersnill person, som en gåte for darwinismen. Han forkynte godhet og vennlighet og gjorde seg til en talsmann for en slik radikal tilgivelse at det må ha virket nedbrytende i samfunnet, sier Dawkins.

Richard Dawkins

«Dere har hørt det er sagt: Du skal elske din neste og hate din fiende. Men jeg sier dere: Elsk deres fiender og be for dem som forfølger dere, så dere kan være barn av deres Far i himmelen.» Det er Jesu ord.

Slik virker ikke selek-

Organ for

SYVENDESDAGS ADVENTISTKIRKENS SENIORFORENING

Adresse: Postboks 124

3529 Røyse

Bank: 3000 26 41867

Org.nr: 997 229 231

Nett: www.sdasenior.no

Leder

FINN MØLLER NIELSEN

Helgerødv. 106A, 3233 Sandefjord

Telefon 992 49 714

finn.moller.nielsen@hebb.no

Sekretær

KNUT STØRKERSEN

Magasinveien 3, 3330 Skotselv,

Telefon 911 88 585

knuthst@gmail.com

Kasserer

LEONARD LØVOLL

Langøyvegen 13, 6014 Ålesund

Telefon 91649500

leonard@lovoll.no

Redaktør for *Senioren*

OVE BERNTSEN

Øvre Grøndokkvei 35, 3531 Krokkleiva

Telefon 41223217

oselme-b@online.no

Senioren kommer ut fire ganger i året og sendes til alle medlemmer av SDA Seniorforening. Medlemskap tegnes ved å sende kr 200 til bankkonto nummer 3000 26 41867.

Gaver til bladet eller Seniorforeningens aktiviteter, sendes også til konto 3000 26 41867. Mange takk!

Oppsigelse av medlemskap gjøres via sekretæren.

Tips, artikler og bildestoff til bladet sendes redaktøren.

sjonen, det naturlige utvalg. Det er en ondskapsfull, blodtørstig, brutal og hevngjerrig prosess, innrømmer Dawkins. Den snillhet som han beskriver, er et bomskudd, en negasjon av darwinismens forståelse av slekters gang. Den er rett og slett dum. Dumsnill. Likevel er den en slags dumhet som vi bør fremme.

For noen individer overskrider hjernen seg selv, slik at man gir seg hen til supersnill atferd, som er et paradoks for Dawkins' tese. Og det ultimate paradoks er jo Jesus. Det er ikke en enkel sak å forstå ham. Som oftest leser vi om én som stanser, tar seg tid og gir hjelp. Hva vil du jeg skal gjøre for deg? spør han den blinde ved Jeriko – og mange andre. Han går imot kulturen. De sosiale reglene. Det er bemerkelsesverdig at Jesus gjør opprør mot mange aspekter ved det Dawkins ser som Guds hevngjerlighet og hardhet. Han protesterte mot de sharia-lignende tilstander som er reflektert i «den bibel som Jesus leste» – Det gamle testamentet.

Er det sant? Er det ikke et vanskelig spørsmål å besvare? For det er som om han sier: Dere har hørt det er sagt at jeg har sagt. Men jeg sier dere... Mange ganger ble Gud framstilt i et misfarget lys, ikke som en nådig og barmhjertig Far i himmelen, men som en lunefull og sint stammegud.

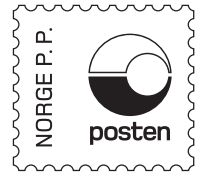
Jesus kom for å åpne Guds sanne karakter: «Den som har sett meg, har sett Faderen,» sier han (Joh 14,9). «Guds kjærlighet ble åpenbart blant oss da han sendte sin enbårne Sønn til verden for at vi skulle ha liv ved ham» (1 Joh 4,9).

Hvis Jesus aldri hadde levd, ville vi ikke ha vært i stand til å oppfinne ham. Han er mer enn supersnill. ■

QUIZ-svar

• **Svar 1: Jakob** Matt 1,16: Jakob ble far til Josef, Marias mann. Av henne ble Jesus født, han som kalles Kristus. • **Svar 2: Jes 7,14:** Se, den unge jenta skal bli med barn og føde en sønn, og hun skal gi ham navnet Immanuel. • **Svar 3: gull, røkelse og myrra** Matt 2,11: Så åpnet de skrinene sine og bar fram gaver til barnet: gull, røkelse og myrra. • **Svar 4: fariseerne og saddukeerne**, Matt 3,7: Men da han så at mange av fariseerne og saddukeerne kom for å bli døpt, sa han til dem: «Ormeyngel... • **Svar 5: slik også vi tilgir våre skyldnere.** Matt 6,12: og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere. • **Svar 6: Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. For dette er loven og profetene.** Matt 7,12. • **Svar 7: Gadarener-landet.** Matt 8,28: Da Jesus kom til Gadarener-landet på den andre siden, kom to som hadde onde ånder, mot ham ut fra gravhulene... • **Svar 8: Sennepsfrø.** Matt 13,31: «Himmelriket er likt et sennepsfrø som en mann tok og sådde i åkeren sin.» • **Svar 9: Omkring fem tusen menn, utenom kvinner og barn.** Matt 14,:21: De som hadde spist, var omkring fem tusen menn, utenom kvinner og barn. • **Svar 10: Ta den første fisken du trekker opp, og når du åpner gapet på den, vil du finne en sølvmynt.** Matt 17,27: Men for at vi ikke skal støte dem, så gå ned til sjøen og kast ut et snøre! Ta den første fisken du trekker opp, og når du åpner gapet på den, vil du finne en sølvmynt. Den skal du gi til dem for meg og deg.»

Returadresse
Senioren
Knut Størkersen
Magasinveien 3
3330 Skotselv

Humor og religion

Humorens motsetning er ikke alvor, men selvhøytidelighet. Humor er ikke religion, men de har det til felles at de snur tingene på hodet; jeg er ikke selv verdens sentrum. Martin Luther, for eksempel, mente at humor og latter er en viktig del av kristenlivet.

Du skal være så snill som du kan og ellers kan du gjøre hva du vil. (6 år)

Gud gjorde fem brødre om til to fisker. (8 år)

Moren min jobber for Gud. Hun jobber på et kirkekontor, så han er sjefen hennes. Dessuten er onkelen min pessimist. Han spiller orgel i kirken. (7 år)

For å komme til Gud, må man kjøre romskip. Så tar man til høyre på Melkeveien og til venstre i første rundkjøring. Så kommer man til Guds hus. (8 år)

Jeg skal begynne å tro på Gud når jeg blir gammel, i tilfelle jeg kommer til å dø. (7 år)

Det er Gud som eier solen. Han skrur den av om natten for å spare på strømmen. (6 år)

Gud er Kongen i himmelen. I skogen er det elgen som er Konge. (7 år)

Hvis Gud bare hadde holdt det han lovet med å la alle barna komme til seg, så hadde vi ikke trengt noen barnehager. (9 år)

Strutser er ikke norske dyr, de er innvandrere. Norske dyr er for eksempel maur, mygg og fossiler. (7 år)

Krokodillene er gamle dyr. Da de var barn, het de firfisle. (6 år)

Besteforeldre er ikke helt nødvendige. På en måte kan de sammenlignes med godteri. Eller med fyrverkeri. (7 år)

Bestemoren min er ikke så gammel som hun ser ut til, og det kan hun være glad for. (6 år)

Farfar er grei! Når han er barnevakt, slipper vi å sove fordi han glemmer det. Så sovner han i stedet, og når han våkner igjen, har han glemt det. (6 år)

(Barn mellom seks og ti år intervjuet av Unni Lindell og Mark Levensgood)

